

stamentu. Ta droga zbawienia jest nowiną, którą czytali reformowani chrześcijanie w księgach Biblii, zgodnie z ich zasadą *sola Scriptura*.

Wędrujemy ku byciu człowiekiem doskonałym, zjednoczonym z Bogiem. Na naszej drodze Bóg przemawia do nas w przypowieściach, w alegoriach. Nie rozmawiamy z Bogiem „twarzą w twarz, jak się rozmawia z przyjacielem” (Wj 33,11). Alegorie przypominają zwierciadło, o którym wspomina św. Paweł: „Teraz widzimy jakby w zwierciadle, niejasno; wtedy zaś ujrzymy twarzą w twarz” (1 Kor 13,12).

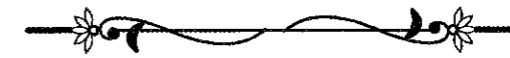
**JOHN BUNYAN'S *PILGRIM'S PROGRESS*
AS THE ALLEGORY OF CHRISTIAN LIFE**

SUMMARY

In the following article I will discuss the interweaving of John Bunyan's biography with the contents of his most famous book, *Pilgrim's Progress* (1678). For more than three centuries it has been one of the most popular books, read by members of Protestant churches all over the world. The book has been translated many times, not only into European languages. *Pilgrim's Progress* is one of the most remarkable examples of Puritan spiritual literature, and a masterpiece of 17th-century English pastoral-religious writing. Unfortunately it is not well known amongst Polish readers.

John Bunyan (1628–1688) was born in Elstow near Bedford, and died in London. In 1645, as a young and uneducated man, he joined the Parliamentarian Army. Three years later he left the army and married a pious woman. Subsequently he joined an independent religious community called the “Free Church” and became a preacher in Bedford. In 1661, as an independent preacher, he was sentenced and imprisoned for violations of the Conventicle Act. During his imprisonment he wrote his spiritual autobiography, *Grace Abounding to the Chief of Sinners*, and *Pilgrim's Progress*. He was released from prison in 1672, after King Charles' Declaration of Indulgence.

In *Pilgrim's Progress* Bunyan described an allegorical journey on the part of a man called Christian (Mankind) from the City of Destruction (this world) to the Celestial City (Heaven). Christian is oppressed by two great burdens: knowledge of his own sinfulness, and the conviction that this will in turn cause him to descend into Hell. In this terrible situation he meets the Evangelist, who puts him on the path to the Celestial City. After receiving some brief theological instruction, Christian takes the decision to walk out to the Celestial City – seeking Redemption. On the way he meets different personified characters (Discretion, Prudence, the Interpreter, etc.) and enters into religious dialogue with them. Yet every time he clearly keeps his own goal in mind: to reach the Celestial City. In the year 1684, Bunyan went on to publish the second part of the same story, about the pilgrimage undertaken by Christian's wife and four sons.

Polonia — Italia — Mediterraneo

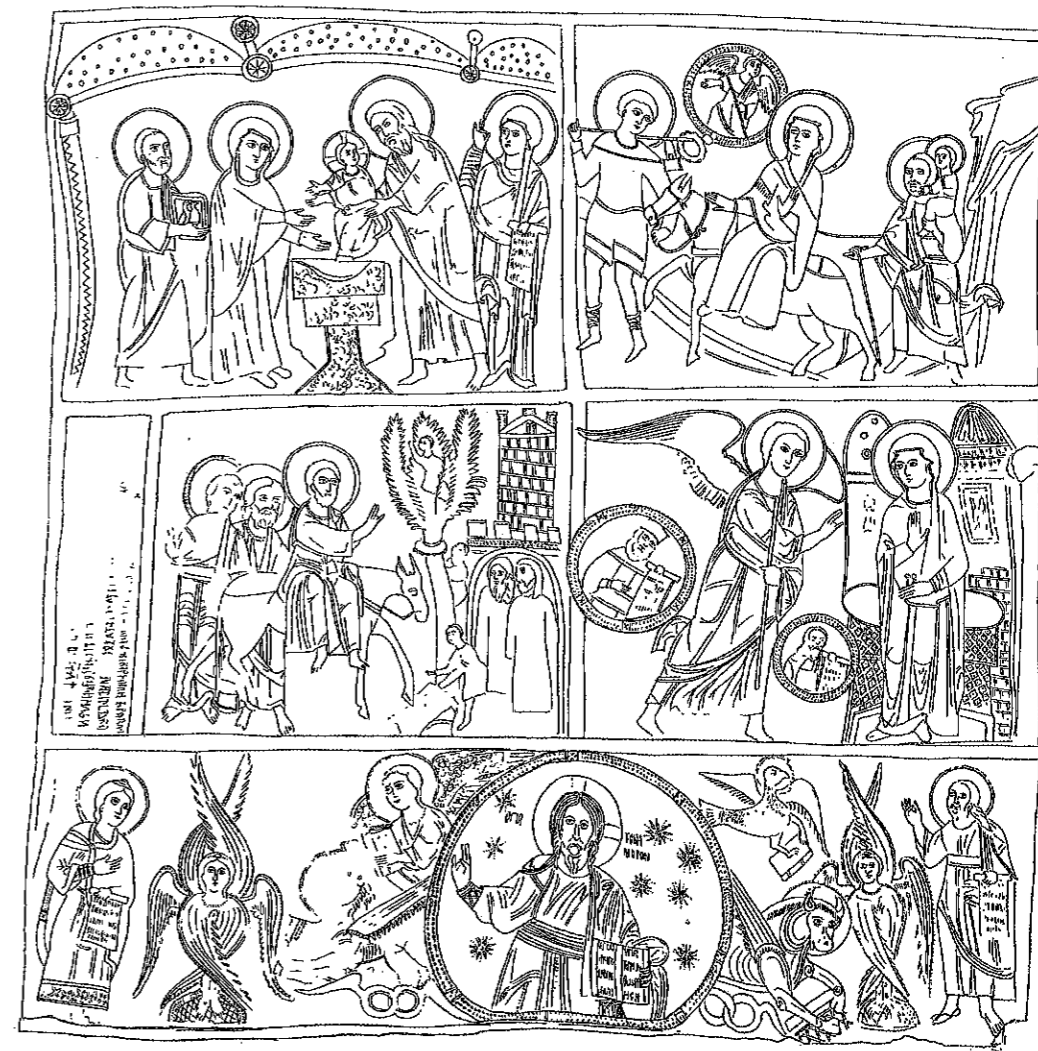
Studia ofiarowane Pani Profesor Danucie Quirini-Popławskiej
Kraków 2018

SPIS TREŚCI

Słowo wstępne	5
Tabula Gratulatoria	7
Bibliografia prac drukowanych Profesor Danuty Quirini-Popławskiej za lata 1965–2018.....	9
POLONIA	
Henryk Samsonowicz, Sarmaci — w poszukiwaniu starożytnego rodowodu	33
Bohdan Malysz, Pierwszy znany z imienia polski pielgrzym do Santiago de Compostela (1371). Podróże Henryka VII z Blizną po Europie Zachodniej na tle powiązań międzynarodowych Piastów legnicko-brzeskich	39
Wojciech Iwańczak, Jerzy z Podiebradów a Polska w optyce Jana Długosza	57
Krzysztof Baczkowski, Maciej Korwin i Kazimierz Jagiellończyk w obliczu osmańskiego niebezpieczeństwa w drugiej połowie XV wieku	69
Gaetano Platania, La Polonia nella guida postale di Giuseppe Miselli detto il “Burattino”	83
Stanisław Cieślak, Studia jezuitów z prowincji weneckiej Towarzystwa Jezusowego w Krakowie (1881–1894)	95
Ambrozja Jadwiga Kalinowska OSB, Kontrrewolucyjny sztandar wykonany przez siostry benedyktynki misjonarki w Kwidzynie	111
ITALIA	
Stanisław Stabryła, Historia rzymska w traktacie <i>Contra Symmachum</i> Prudencjusza	129
Kazimierz Dopierała, Antypapież w historii Kościoła rzymskokatolickiego	139
Piotr Skubiszewski, Transformacje obrazu Maestas Domini. Przykład San Biagio	167
Mária Prokopp, Petrarca e Simone Martini — 1341	211
Alberto Castaldini, „More veneto” e „more judaico”: riflessioni su una civiltà integrata fra Cinque e Seicento	217

- Roman Darowski SJ**, Polacy — profesorowie filozofii w Kolegium Rzymskim i na Uniwersytecie Gregoriańskim w Rzymie 229
- Grażyna Zając**, Rzym we *Wspomnieniach z podróży* Šerafeddina Mağmumiego 243
- MEDITERRANEUM**
- Piotr Czarnecki**, Dekonstrukcjonistyczne interpretacje genezy kataryzmu a relacja *Tractatus de Hereticis* 257
- Małgorzata Dąbrowska**, The Image of a Trapezuntine Empress in the 14th Century According to Panaretos 271
- Rafał Quirini-Popławski**, Simisso. Historia, lokalizacja i wygląd genueńskiej placówki w Poncie 281
- Lukasz Burkiewicz**, Cypryjska wyprawa marszałka Boucicaut (1403) 297
- Wojciech Mruk**, Szykanowana mniejszość czy poważana społeczność? Sytuacja wspólnoty franciszkańskiej w Ziemi Świętej w relacji weneckiego minoryty Franciszka Suriano 313
- Zdzisław Pentek**, Fragmenty z *Kitāb al-fawā'id fi ušūl 'ilm al-baħr wa 'l-qawā'id* z 1490 roku Aħmada Ibn Māğida o Morzu Śródziemnym, Bizancjum i krainie Słowian 331
- Rafał Hryszko**, Władza i słodycze w czarnomorskich koloniach Republiki Genueńskiej w późnym średniowieczu (w świetle akt skarbowych *massarii Kaffy*) 339
- Piotr Wróbel**, *Sunt foeminae natura temperandis animi affectibus impotentes*. Kobieta w wybranych dubrownickich źródłach narracyjnych z XV i początku XVI w. 359
- Antoni Cetnarowicz**, Parlamentarna działalność Stefana Mitrova Ljubišy na forum Rady Państwa w Wiedniu 375
- Sabire Arik**, Z dziejów Prasy Osmańskiej. Polski emigrant Lehli Hajreddin Bej 387
- Artur Patek**, Polacy w Tel Awiwie po 1948 roku (po utworzeniu Izraela) 403
- Krzysztof Bojko**, Święte miejsca judaizmu i chrześcijaństwa w Jordanii. Historia powstania i dzień dzisiejszy 415
- Lukasz Quirini-Popławski**, Genueńska twierdza w Sudaku (Autonomiczna Republika Krymu, Ukraina) i jej turystyczne wykorzystanie 435
- VARIA**
- Jerzy Hauziński**, Od skrytobójców do filantropów. Ismailici-nizaryci (asasyni) i nizarycka wspólnota chodża 453
- Anna Waško**, Wikiński wschód (*austr veg*) i jego rozpad w świetle średniowiecznych źródeł skandynawskich. Zarys problemu 465
- Gervase Rosser**, Guilds, Fraternities, and the Values of Civil Society: Modern Perceptions and Medieval Realities of a European Phenomenon 479
- Jerzy Strzelczyk**, Mistyczka i perygrynantka: Margery Kempe 491
- Luca Bernardini**, Medici e pasticceri nella Mosca degli inizi del XVII secolo 505
- Artur Kijas**, Tomasz Zan o historii, kulturze i obyczajach Kazachów 519
- Józef Bremer SJ**, Johna Bunyana *Wędrówka pielgrzymy* jako alegoria życia chrześcijańskiego 529

PIOTR SKUBISZEWSKI
Transformacje obrazu *Maestas Domini*.
Przykład San Biagio.

1. San Biagio.
Oratorium. Malowidła
na suficie. Rysunek wg
Marialuisa Semeraro-
Herrmann, *Il santuario
rupestre di San Biagio
a San Vito dei
Normanni*, Fasano di
Brindisi 1982.